

Humus¹²⁵

Afdelingsblad IVN Maastricht

Najaar 2026

Beleef de natuur

Bestuur

Voorzitter

Harry Schouten – voorzitterivnmaastricht@gmail.com

Secretaris/ledenadministratie en vertrouwenspersoon v.d. afdeling

Carlo Poolen - 043-3626261 - ivn.maastricht@home.nl

Penningmeester

Gerard Hermkens - 06-53947730 - penningmeester.ivn.maastricht@gmail.com

Lid

Antonie de Beaumont – ivn.maastricht@home.nl

Coördinatoren werkgroepen

Werkgroep Publieksactiviteiten

Antonie de Beaumont - ivn.maastricht@home.nl

Werkgroep PR (Public Relations)

Chrit Merckelbagh - 043-3612892 - ivn.maastricht@home.nl

Werkgroep Jeugd - 'de Jekerdal-scharrelkids'

Vacature (voor inlichtingen: Carlo Poolen, ivn.maastricht@home.nl)

Werkgroep BOP (Beheer & Onderhoud Projecten)

Chris van den Ende - 06-33772656 - ivn.maastricht@home.nl

Werkgroep Duurzaamheid

Jos Lemmens - 06-25203805 - ivn.maastricht@home.nl

Werkgroep Flora

Pieter Terpstra - ivn.maastricht@home.nl

Werkgroep Natuurbeheer

Dirk van de Weijer - 043-3617900 - ivn.maastricht@home.nl

Werkgroep Vogels

Ronny Herberghs - wgv.maastricht@gmail.com

Werkgroep Wandelen met busvervoer

Gid van Schijndel - 06-21253047 - ivn.maastricht@home.nl

Secretariaat

Carlo Poolen - IVN Maastricht, Trichtervogdenstraat 70, 6223 CT Maastricht -
043-3626261 - ivn.maastricht@home.nl

Website: www.ivn.nl/maastricht

Humus¹²⁵

Afdelingsblad IVN Maastricht

Najaar 2026

Voorop staat . . .

...dat de bijeneter een bijzondere vogel is!

Op deze prachtige foto van Laurens Schaddelee lijkt het erop dat de bij helemaal intact in de snavel omhoog wordt gegooid om opgegeten te worden. De redactie vroeg Ronny Herberghs hoe dat precies zit. Het antwoord: "De bijeneter vangt zijn prooi in de vlucht (vooral libellen en hommels) en slaat deze tegen een tak, hierdoor wordt het insect gedood en wrijft de vogel de angel er veilig af en wordt de gifklier leeggedrukt om steken te voorkomen. Vervolgens wordt de prooi in zijn geheel doorgeslikt of aan zijn jongen gevoerd. Onverteerbare delen van het insect, zoals de harde pantserdelen en vleugels worden later door de bijeneter uitgebraakt in de vorm van een braakbal."

Lees meer over deze bijzondere vogel in het verslag op pagina 38.

Van de voorzitter

Beste natuurvrienden

We leven van de ene hittegolf naar de andere. Veel zuchten en steunen. Niet alleen wij maar ook de hele natuur zucht en steunt. Dorre, droge grasvelden, beken die (bijna) droog staan, veel vroegere oogsten, rivierbeddingen die zichtbaar worden. Ga zo maar door. Ongewone situaties. Hoewel door een enkeling ontkend, maakt ons klimaat toch echt een verandering door. Allemaal hebben we aan dit proces onze bijdrage geleverd, niet bewust maar als deel van onze westerse levensstijl.

Ook IVN moet hierbij stil staan. Het bewust worden van de processen in het milieu helpt al een klein beetje bij het zetten van de benodigde stappen. Immers verandering volgt op je realiseren wat er gebeurd is. IVN Maastricht vindt dit belangrijk en zoekt naar mogelijkheden om een bijdrage te leveren. We doen dat, onder andere, door onze bijeenkomsten van het klimaatcafé. Een oproep aan alle leden: doe mee.

Onlangs de hoge temperaturen gaan de activiteiten van IVN gewoon door. Het tweewekelijkse Jekerrondje blijft zich in een grote belangstelling verheugen. Elke keer 30-40 belangstellenden, leden en niet-leden. Ik ben trots op dit initiatief van Hugo en de zijnen, de IVN landschaps- en natuurgidsen. Ook onze andere werkgroepen draaien, soms in een aangepaste frequentie, gewoon door. Kijk hiervoor nog eens naar onze activiteitenkalender, elders in dit mooie blad.

Er is zoveel te halen, genieten en leren. Doe mee en leer mee over onze natuur, ons milieu en onze invloed op onze omgeving. Geniet van wat onze natuurlijke omgeving ons te bieden heeft.

Groet en veel leesplezier,
[Harry Schouten]

Blijf op de hoogte van de activiteiten van IVN Maastricht via:
E-mail service - aanmelden bij Chrit Merckelbagh, werkgroep PR:
webmaster.maastricht@ivn.nl
Website - kijk hier voor het laatste nieuws: www.ivn.nl/maastricht
Humus nr. 126 komt uit eind december 2026 en loopt tot half mei 2027

Bestuursberichten

Het bestuur vergadert om de twee maanden, de tussenliggende maanden vergadert het bestuur samen met de coördinatoren van de werkgroepen. Onderstaand berichten we over de belangrijkste onderwerpen.

Nieuwe leden

In de afgelopen periode hebben we aanmeldingen ontvangen van: Gaston Huijsmans, Marlie Dautzenberg, Anneloes Huisinga, Marjan Kleinen, Rainer Lambeck, Floor van Opperaaij, Wiske Overmaat en Nicole Simons. Welkom bij IVN Maastricht.

Post

In dit overzicht vind je post die we in de afgelopen periode hebben ontvangen. Je kunt een poststuk opvragen bij de secretaris, Carlo Poolen.

- IVN Heuvelland: verslag regiovergadering 26 maart
- IVN District Limburg: bericht over aftreden voorzitter
- IVN NL: agenda en stukken Landelijke Raad 27 juni

Huisvesting

Na enkele verhuizingen binnen de Rink hebben we eindelijk een vaste ruimte gevonden. Inmiddels hebben we al enkele activiteiten achter de rug. De ruimte ligt op de begane grond (1.08) en is gemakkelijk bereikbaar. Kleinere groepen kunnen er prima terecht, voor grote groepen kunnen we gebruik maken van de huiskamer die recht tegenover ons lokaal ligt.

De ruimte heeft een directe toegang tot de tuin rondom de Rink. 6 september is de officiële opening van de Rink en is er een open dag. We laten dan zien wie we zijn en wat we doen.

Dag voor de nieuwe leden

Aanwas van nieuwe leden is belangrijk voor iedere vereniging. We zijn blij met alle aanmeldingen van nieuwe leden. Verleden jaar zijn we begonnen met het organiseren van een bijeenkomst om kennis te maken met de nieuwelingen. De werkgroepen kunnen zich dan presenteren. Zaterdag 20 juni hebben we weer een bijeenkomst georganiseerd. 7 nieuwe leden hebben we die dag ontmoet.

Na een kennismakingsrondje en de lunch hebben de werkgroepen zich voorgesteld. Oorspronkelijk wilden we dit doen tijdens een wandeling in de omgeving, maar gezien het warme weer hebben we besloten om in de tuin te blijven. De schaduw van enkele grote bomen bleek een prima alternatief. Zie ook artikel in de Ratelaar nr. 34.

Dag voor de actieve leden

We zijn blij met nieuwe leden die zich aanmelden, maar we vergeten onze actieve leden niet. Dat zijn de leden die de IVN-activiteiten organiseren en de vereniging draaiende houden. Ook voor hun organiseren we een leuke en gezellige bijeenkomst op zaterdag 7 november. Onze vrijwilligers ontvangen een persoonlijke uitnodiging.

Vrijwilligers

Zonder vrijwilligers kunnen wij onze activiteiten niet organiseren. We zijn daarom continue op zoek naar leden die zich willen inzetten voor IVN Maastricht. In de afgelopen periode heeft de werkgroep PR versterking gekregen. Met hun inzet is de werkgroep weer op sterkte en kan het werk beter worden verdeeld. Er worden zelfs nieuwe activiteiten opgepakt zoals het aanvullen van de IVN wandel-app en meer gebruik van de sociale media. Zie ook pagina 00.

De andere werkgroepen kunnen ook versterking gebruiken. Hoe meer vrijwilligers meewerken, hoe meer natuuractiviteiten we kunnen organiseren. Heb je interesse of wil je meehelpen, maar weet je niet hoe, neem dan contact op met een van de bestuursleden of coördinatoren van de werkgroepen.

Werkgroep Flora

De werkgroep Flora is een van de langst bestaande werkgroepen van IVN Maastricht. Susanne Eussen heeft de afgelopen jaren de kar getrokken als coördinator. Pieter Terpstra heeft sinds kort het stokje overgenomen van Susanne. We bedanken Susanne voor haar inzet voor de werkgroep en IVN Maastricht en we wensen Pieter veel succes met het aansturen van de werkgroep.

RABO-bank ondersteuning duurzame initiatieven

Naast de ClubSupport-actie van de Rabobank in september (waarover elders meer) ondersteunt de Rabobank via de Coöperatieve Duurzaamheidsbijdrage maatschappelijke, duurzame initiatieven. De afgelopen 2 jaar ontving IVN Maastricht bijdragen voor uitbreiding van gereedschap voor de werkgroep Natuurbeheer (2024) en voor de Landschapsgidsen-opleiding (2025). In november 2026 kunnen waarschijnlijk nieuwe aanvragen worden ingediend. Wij nodigen onze leden uit om projectideeën aan te geven bij het bestuur.

Steun IVN Maastricht via RABO ClubSupport 2026

Rabobank ondersteunt lokale verenigingen. Rabobank vindt dat iedereen een club verdient waar je elkaar sterker maakt, waar je jezelf kunt zijn en waar gewerkt wordt aan een duurzame wereld. Rabobank verdeelt het landelijk beschikbare bedrag (in 2025 was dat € 19,8 miljoen) via een stemming door haar leden.

Met een stem op IVN Maastricht steun je het werk en de initiatieven van onze leden.

Laat je stem niet verloren gaan en stem op IVN Maastricht in de periode van 7 t/m 29 september 2026.

Afgelopen jaar deden we voor de derde keer mee met RABO ClubSupport. IVN Maastricht ontving in 2025 een totaalbedrag van € 492,00 op basis van jullie stemmen. Stemmen loont dus! Vergeet daarom niet ook jouw partner, kinderen, familie, kennissen met een Raborekening een stem uit te laten brengen op IVN Maastricht! Elke stem telt! Voor onze natuur! Voor onze activiteiten!

Hoe werkt het?

Leden van de Rabobank mogen op een aantal verenigingen stemmen die zij willen ondersteunen. De wijze van stemmen wijzigt ieder jaar enigszins. Afgelopen jaar had elk lid van de Rabobank 3 stemmen beschikbaar die het lid over de favoriete verenigingen mocht verdelen (maximaal 1 stem/vereniging).

Hoe stem ik als Lid van de Rabobank?

- Ga naar: Instellingen
- Ga naar: Lidmaatschap
- Ga naar: Rabo ClubSupport

Heb je wél een Raborekening, maar ben je nog geen Rabobank-lid? Registreer je dan gratis via de RABO-app.

- Ga naar: Instellingen
- Ga naar: Lidmaatschap.

Dat gaat heel eenvoudig.

Men kan alleen kiezen uit de verenigingen in de regio van de Rabobank waar de plaatselijke Rabobank toe behoort. Jammer genoeg betekent deze Rabobankstructuur dat vanuit het Heuvelland niet op IVN Maastricht kan worden gestemd (Maastricht valt onder Rabobank ZL West, Heuvelland onder Rabobank ZL Oost).

Ons advies aan leden woonachtig in bijv. Heuvelland: stem op onze zusterverenigingen uit de regio Maas en Mergelland (bijv. IVN Eijsden of IVN Heuvelland). Ook als je niet weet aan welke vereniging je je overblijvende stemmen wilt geven: stem dan op een IVN-afdeling of andere natuurorganisatie in je regio, bijvoorbeeld IVN Meerssen of IVN Valkenburg. Uiteindelijk wordt het totaal beschikbare bedrag over het aantal uitgebrachte stemmen verdeeld. Des te meer stemmen een club krijgt des te meer sponsorgeld Rabobank aan die club geeft. Laat je stem niet verloren gaan! Stem van 7 t/m 29 september!

Dankjewel sponsors!

Dankzij de steun van onze sponsors
kunnen wij een breed scala aan
educatieve natuuractiviteiten aanbieden om
mensen dichterbij de natuur te brengen.

Rabobank

**elisabeth
strouven**
fonds

**Fonds
NME**

ivn natuur
educatie
District Limburg

Rotary
Maastricht

**het
cultuurfonds**

Agenda

September

zo	6	09.30	Het Jekerrondje - start Statieplein Kanne (B)
zo	20	09.30	Het Jekerrondje - start Statieplein Kanne (B)
zo	20	10.00	World Cleanup Day - de Rink
wo	23	19.30	Klimaatcafé - de Rink

Oktober

zo	4	09.30	Het Jekerrondje - start Statieplein Kanne (B)
di	13	19.30	Lezing patrijzen en weidevogels - de Rink
zo	18	09.30	Het Jekerrondje - start Statieplein Kanne (B)
za	24	19.00	Nacht van de Nacht - locatie nog te bepalen
zo	25	08.30	Wandeling Eifel (met busvervoer)

November

zo	1	09.30	Het Jekerrondje - start Statieplein Kanne (B)
ma	2	?	Natuurfilm bij filmhuis Lumière - info volgt
di	3	19.30	Klimaatcafé - de Rink
zo	8	09.30	Seizoenswandeling (Herfst) - locatie nog te bepalen
zo	15	09.30	Het Jekerrondje - start Statieplein Kanne (B)

December

zo	13	09.30	Het Jekerrondje - start Statieplein Kanne (B)
----	----	-------	---

Januari 2027

zo	17	13.00	Nieuwjaarswandeling - de Rink
----	----	-------	-------------------------------

Activiteiten

Van elke activiteit sturen we tijdig een flyer per e-mail naar onze leden en belangstellenden met de definitieve gegevens zoals vertrektijd, plaats, wel of niet aanmelden, etc. Dit vind je ook op onze website: www.ivn.nl/maastricht.

Ieder Jekerrondje is iedere keer bijzonder!

Om de week, op zondagochtend, wandelen we met een gids van IVN Maastricht zo'n 1 ½ uur door de natuur in en rond het Jekerdal. Iedere wandeling, of Jekerrondje zoals we het noemen, is bijzonder omdat het altijd een expliciet onderwerp heeft. Voor de herfstperiode staan de volgende zondagen gepland: 9 en 23 augustus, 6 en 20 september, 4 en 18 oktober, 1, 15 en 29 november, 13 december. De plek van vertrek en terugkomst is altijd het Statieplein in Kanne. Vertrek 09:30 uur. De wandeling gaat altijd door, ook bij slecht weer. Deelname is kosteloos. Vooraf opgeven is niet nodig. Kennis van natuur ook niet. Genieten van de natuur, samen met andere natuurliefhebbers, is voldoende. Na afloop is er gelegenheid om gezamenlijk koffie te drinken.

Het Jekerrondje verrijkt je zondag en jezelf. Dus aarzel niet en wandel mee.

Meer informatie staat in de flyers die volgen maar je kunt ook contact opnemen met Hugo Bloksma, e-mail: hbloksma@xs4all.nl, tel. 06-53160247.

Zondag 20 september - World Cleanup Day

Sinds enkele jaren is 20 september de World Cleanup Day, (de jaarlijkse Wereld Opschoondag). IVN Maastricht doet daar graag aan mee. We gaan de Fronten onder handen nemen. Daarvoor kunnen we van het CNME grippers en vuilniszakken krijgen. Als je zelf materiaal hebt is het handig om dat mee te nemen.

bron: CNME

We starten om 10.00 uur bij de Rink en lopen naar de Fronten. Daar beginnen we. Rondom de Rink heeft het CNME zelf een schoonmaakactie.

Om 12.00 uur verzamelen we weer bij de Rink en kunnen we onze oogst inventariseren. Hopelijk maken we daarmee de stad weer een beetje schoner en bewuster van zwerfafval. Meer informatie volgt via een flyer.

[Antonie de Beaumont]

Dinsdag 13 oktober - Lezing patrijzen en weidevogels

IVN Maastricht verzorgt op dinsdagavond 13 oktober in de Rink een lezing van Willem Maris over Patrijzen en weidevogels. Start 19:30 uur, einde omstreeks 21:30 uur. Zowel leden als niet-leden van IVN zijn van harte welkom.

Vóór de pauze: Profiteert de Patrijs van agrarisch natuurbeheer? In Ospel, ten zuiden van de Peel, begeleidt Coöperatie Natuurrijk Limburg agrariërs bij het toepassen van agrarisch natuurbeheer. Belangrijke doelsoort is de Patrijs. Door jaarlijks een aantal patrijzen van een zendertje te voorzien onderzocht Willem Maris in hoeverre deze akkervogels gebruikmaken van percelen met agrarisch natuurbeheer. Met een verrassende uitkomst.

Na de pauze: Bestandsontwikkeling van de weidevogels aan de zuidkant van de Peel In Ospel bevindt zich het laatste Limburgse weidevogelbolwerk. Kieviten, Scholeksters en Wulpen komen hier nog in redelijke aantallen voor. En er broeden zelfs nog enkele Grutto's. Willem geeft een overzicht van de populatieontwikkeling

Patrijs

Kievit

en laat zien hoe de weidevogels beschermd worden in samenwerking met de boeren.
[Ronny Herberghe]

Zaterdag 24 oktober - Nacht van de Nacht

Al jarenlang doen we mee met deze landelijke activiteit. In de Nacht van de Nacht vragen we aandacht voor de lichtvervuiling en de gevolgen voor de natuur. Daarnaast genieten we van het wandelen in het donker. We gaan dit jaar proberen om samen met Natuurmonumenten een wandeling over de Sint-Pietersberg te organiseren. Meer informatie volgt via een flyer.

[Carlo Poolen]

Zondag 25 oktober - Wandelen met busvervoer

We organiseren weer een dagexcursie. Nadere informatie volgt via een flyer.

[Gid van Schijndel]

Maandag 2 november - Natuurfilm bij filmhuis Lumière

Na twee succesvolle filmvoorstellingen met aansluitend een excursie gaan we samen met Lumière een derde film vertonen. We zoeken naar een onderwerp dat een relatie heeft met de natuur in Maastricht en omgeving. Meer informatie volgt via een flyer.

Dinsdag 3 november - Klimaatcafé

Dinsdagavond 3 november is er om 19.30 uur weer een klimaatcafé in de Rink. Meer informatie volgt via een flyer.

Zondag 8 november - Vierde Seizoenswandeling

Op zondagmorgen 8 november sluiten we de reeks van seizoenswandelingen rondom het thema Bomen af. We gaan kijken of de bomen zich voorbereid hebben op de winter. Hebben de bomen hun blad al laten vallen of kunnen we nog wat kleur ontdekken? Ook deze wandeling wordt begeleid door Kik Snoek en Irma Kokx. We vertrekken om 9.30 uur. Vertrekpunt en verdere informatie volgt via een flyer.

[Irma Kokx]

Samen met vrienden
gezellig eten,
'n feestje vieren of
gewoon lekker borrelen?

Bistrot On Top
maakt 't bijzonder!

BISTROT
ON TOP

LUNCH - BORREL - DINER

Volg ook onze socials voor specials
en biologische wijnproeverijen

Scharnerweg 131 (hoek Oranjeplein)
043-3627099 | info@bistrotontop.nl | www.bistrotontop.nl

Logboek Werkgroepen

Werkgroep Publieksactiviteiten

Zondag 10 mei - Wandeling in het Land van Herve

Ondanks wegopbrekingen met onbegrijpelijk geplaatste 'dévations'-borden bereikten alle 26 deelnemers tijdig het startpunt in het historische Soiron, dat ons trots verwelkomde met de tekst 'Un des plus beaux villages de Wallonie'. Bij perfect wandelweer – zon met een zacht koel briesje – gingen we om 10:30 uur van start.

Op de rand van Soiron stonden we stil bij de 200 jaar oude bakstenen disteldroogschuur. Hier werden de zaadbollen van de Grote kaardenbol met gebruik van 160 ventilatieopeningen gedroogd. Met de fijne stekels van de bloemhoofdjes werd wol geruwd om een zachter gevoel en betere isolatie te verkrijgen. Op deze plek hadden we een mooi uitzicht op de vallei van Le Bola. Dit riviertje heeft in het paleolithicum (2.500.000 – 12.500 jaar geleden) bij tijden wildkolkend vormgegeven aan dit brede dal.

Het plein voor de Saint-Rochekerk gaf ons een tastbaar beeld van de geschiedenis van Soiron. Deze gaat terug tot 1005 toen de kanunniken van het Sint-Adalbertkapittel te Aken zich de gronden rond Soiron toe-eigenden als voortvloeiende uit hun zendingswerk. Het bleef 800 jaar in het bezit van de volgelingen van de bisschop Adalbert van Praag, die in 997 werd vermoord. Vermoedelijk omdat hij in zijn zendingsdrift te veel van de heidenen verlangde, zoals de bereidheid om Eikenbomen om te hakken waarin geesten zouden leven en om polygamie af te zweren.

In 1692 is Soiron getroffen door een zware aardbeving, waarbij alle gebouwen zijn ingestort en verbrand. Bij de herbouw werd het raamwerk van de woningen niet uitgevoerd in houten balken zoals gebruikelijk, maar in staanders en liggers van natuursteen. De gevelindelingen, de versieringen en de grootte van de ramen lieten ons zien uit welke tijd de huizen stammen. We zagen mooie voorbeelden van de Maaslandse renaissance (einde 17e eeuw) en de Lodewijk de IV-stijl (18e eeuw).

Waar we de vallei van Le Bola uitliepen kregen we een weids uitzicht op het kenmerkende heggenlandschap van het Land van Herve. De hagen waarmee de weides omringd zijn hadden ten tijde van de naar Maastricht oprukkende Franse troepen – 1673, 1747 en 1793 – ook een defensieve eigenschap: de hagen waren meestal te compact en te hoog om er te voet doorheen te dringen of er te paard overheen te springen. De openingen in de hagen waren de plekken waar de aanvallers met geweervuur werden verwelkomd.

Op een samenkomst van wegen zagen we een bijna 300 jaar oud veldkruis staan, geflankeerd door twee Essen. In de Germaanse mythologie stond de Es voor

Fotocollage marijke slot

onsterfelijkheid en levenskracht. Buiten een herinnering aan een overledene was een veldkruis vaak een plek waar brood werd neergelegd voor landlopers en andere armen. Ook werd er bij noodweer een zekere bescherming van de akkers van verwacht. Daarom werden oudere kruizen nogal eens naar een andere plek versleept. Het kruis dat we hier zagen was toebedeeld aan 'l'homme de bien', Walter Melchior Pirenne, 'die op 18 september 1741 van zijn paard is gevallen'.

Na wat lichte acrobatiek op een smal pad met blubberkuilen lukte het ons om ongeschonden de weg te bereiken die ons naar het staatsnatuureservaat Domaine de Tribomont bracht. Aan de voet van dit zeer gevarieerde hellingbos namen we het pad dat langs de bronbeek Ruisseau de Fiérain loopt. Omdat het water hier stroomt over dieptegesteente (uit het Famennien, de bovenste etage van het Boven-Devoon, met een ouderdom van circa 335 miljoen jaar) is het kristalhelder en heeft het bijgevolg een tamelijk uniek insectenleven.

We kwamen uit in Wegnez en waren toe aan een pauze. Op een ongezellige plek bij een sporthal vonden we een zitplekje op een parkbank, een trappetje en enkele plantenbakken. Hier even bijkomen was vooral wenselijk omdat we aansluitend het steilste stuk van de, in de wielersport gevreesde, Côte de Wegnez moesten bestijgen. Onze inspanning werd beloond met een wijds uitzicht over het dal van de Vesdre. Voorbij de begraafplaats, die we niet konden passeren zonder een secondje stil te

staan bij de zo vroegtijdig om het leven gekomen wielercoryfee George Lemaire, gingen we opnieuw een oud bosgebied in waar we het pad volgden langs een verwilderd weidegebied. We liepen hier langs een lange rij Haagbeuken, die naar schatting ruim een eeuw geleden een haag gevormd hadden. De gespierde takken staken nu zo'n 20 meter in de lucht.

Waar we het bos achter ons lieten konden we vanuit een hoog punt mooi zien dat het Land van Herve een uitloper is van het geologisch Ardennen – Eifel massief. Naar tevredenheid van velen liep de route vanaf hier overwegend dalend terug naar Soiron. Voor we afscheid namen stonden we nog even stil bij het lavoir, een openbare wasplaats uit de 2e helft van de 18e eeuw. Alleen bestemd voor kleding. Haren wassen en vis schoonmaken was hier verboden. En, heel discriminerend, mannen mochten er niet komen. Het terras van La Teverne de Soiron bood nog voldoende plek voor de nazit.

Marcel Bonder heeft een overzichtje gemaakt van de planten die we onderweg hebben gezien: Paarbladig goudveil, Aardbeiganzerik, Bosaardbei, Kruisbladwalstro, Gulden boterbloem, Daslook, Bosanemoon, Knolsteenbreek, Beemdkroon, Dotterbloem, Witte veldbies, Ruige veldbies, Boswederik, Boszegge, Groene bermzegge, Gewone bermzegge, Muskuskruid, Steenbreekvaren.

[Hugo Bloksma]

Zondag 14 juni - Lumière x IVN Maastricht

Na het succes van de eerste editie in maart kon een tweede niet uitblijven. Het thema was Stadsnatuur, met de Nederlandse documentaire De Wilde Stad uit 2018. Er is deze keer gekozen voor een matinee zodat IVN Maastricht aansluitend een stadswandeling kon verzorgen. Daar was veel belangstelling voor, en de twee groepen zaten al snel overvol met in totaal 48 deelnemers.

Becky Desjardins, de nieuwe conservator Biologie van het Natuurhistorisch Museum, verzorgde een inleiding. Ze vertelde over de bijzondere ligging van Maastricht ten opzichte van de landschappen in Europa, waardoor hier dieren leven die uniek zijn

Foto: marijke slot

Foto: marijke slot

voor Nederland, zoals de Muurhagedis, de Vroedmeesterpad en de Oehoe.

De film *De Wilde Stad* is heel toegankelijk, met kleurrijke montages en een moderne soundtrack. De hoofdrol is voor een Amsterdamse huiskat die ons meenam door het hart van de stad. We zagen een duif in de metro, slechtvalken op de Zuidas, rivierkreeften in de grachten, en hoe's avonds de reigers zich verzamelen op de Albert Cuypmarkt voor de restjes van de viskraam. De felgroene Halsbandparkieten die in de loop der jaren zijn ontsnapt of vrijgelaten zijn een vast element in het straatbeeld. Ook zoogdieren kwamen aan bod: de muis, de rat en de vos genieten volop van het buffet dat wij in de stad voor ze klaarzetten. De eekhoorns hebben zelfs een eigen zebepad over de grote wegen, hoog in de bomen. De film gaf een mooie inkijk in hoeveel er pal onder onze neus gebeurt, waar we dagelijks aan voorbijlopen. Het motto van de film was dan ook een spreuk van een beroemde Amsterdammer: "Je gaat het pas zien als je het doorhebt".

Aansluitend verzorgden Carlo en Hugo een stadswandeling, om de geheimen van de Maastrichtse stadsnatuur in het echt te laten zien. Ze hadden een mooie route uitgezet waarin zowel parkland als de stedelijke bebouwing aan bod kwamen, en het weer werkte goed mee.

Aan de reacties te horen was dit een heel geslaagde dag. We zijn dan ook al bezig om de volgende editie voor te bereiden. En heb je een tip voor een goede film? Mail het naar ivnxlumiere@gmail.com.

[Hugo Bloksma en Tineke de Beaumont]

Donderdag 18 juni - Klimaatcafé, andere keuzes maken

Het vierde Klimaatcafé van IVN Maastricht bracht opnieuw een diverse groep inwoners samen voor een avond vol ontmoeting, verdieping en praktische inspiratie. Het Klimaatcafé biedt een laagdrempelig platform waar mensen in een informele sfeer in de Rink met elkaar in gesprek gaan over klimaatverandering en de keuzes die we vandaag al kunnen maken om bij te dragen aan een leefbare toekomst. We bevinden ons op een kantelpunt: de klimaattransitie is geen ver-van-ons-bed-show meer, maar een proces dat nu al zichtbaar en voelbaar is. Dat besef vormde de rode draad van de avond.

De bijeenkomst startte met een inspirerende presentatie door Ton van der Put (IVN Maastricht) over de noodzaak én de mogelijkheden van de klimaattransitie. De centrale boodschap: **We kunnen andere keuzes maken** - en de tijd is rijp om dat te doen. Deelnemers werden uitgenodigd om na te denken over hun eigen rol in de transitie. Van energiegebruik tot mobiliteit, van consumptie tot lokale initiatieven: elke stap draagt bij.

Een belangrijk deel van de avond stond in het teken van ons voedselsysteem. Hoe we voedsel produceren, verwerken en consumeren heeft grote impact op: * klimaat - uitstoot, energiegebruik, transport * biodiversiteit - bodemkwaliteit, insectensterfte,

landschapsverandering * gezondheid - voeding, leefomgeving

Deelnemers gingen met elkaar in gesprek over de vraag hoe we kunnen toewerken naar een eerlijker, duurzamer en veerkrachtiger voedselsysteem en welke alternatieven nu al binnen handbereik liggen.

Na de pauze gaf Mark Franck (CNME) een inspirerende toelichting op de rol van stadslandbouw in de klimaattransitie. Mark benadrukte dat de weg naar een duurzaam voedselsysteem dichtbij huis begint: bij lokale initiatieven, buurtprojecten en mensen die dagelijks met passie werken aan eerlijk en klimaatvriendelijk voedsel. Zijn voorbeelden uit Maastricht en omgeving maakten duidelijk dat er al veel gebeurt en dat iedereen kan aansluiten.

Vijf lokale organisaties waren aanwezig om zichzelf te presenteren en met de deelnemers in gesprek te gaan. Het ging om:

- **Gedeelde Weelde** - een coöperatieve, biologische winkel en ontmoetingsplek in Maastricht, gedragen door een grote groep leden en ondernemers. Het initiatief draait om duurzaam voedsel, korte ketens, transparantie en samen eigenaarschap.
- **Locotuinieren** - een coöperatieve zelfoogst-tuin in de wijk OudCaberg, waar boeren en burgers samen voedsel produceren. Het initiatief draait om coproductie: deelnemers delen verantwoordelijkheid voor de teelt én oogsten zelf hun groenten.
- **Crowdfarming Maastricht** - een initiatief dat consumenten direct verbindt met lokale producenten, het is een platform waarop consumenten rechtstreeks producten kunnen adopteren van boeren, zoals een sinaasappelboom, olijfboom of bijenkast. De oogst wordt daarna rechtstreeks van de boer naar jouw huis verzonden.
- **Herenboeren Maastricht** - een coöperatieve boerderij, gedragen door en voor bewoners. Een initiatief in oprichting dat werkt aan de komst van een coöperatieve, kleinschalige boerderij waar burgers samen eigenaar zijn van hun voedselproductie.
- **Lubosch land** - een natuurinclusief agrarisch familiebedrijf in Ransdaal dat zich richt op duurzame voedselproductie, biodiversiteit en lokale betrokkenheid.

Elke organisatie presenteerde in het kort haar missie, werkwijze en de mogelijkheden voor inwoners om mee te doen. De gesprekken na afloop waren levendig en persoonlijk: deelnemers stelden vragen, deelden ervaringen en ontdekten nieuwe

manieren om zelf bij te dragen aan een duurzamer voedselsysteem.

Het vierde Klimaatcafé liet opnieuw zien hoe waardevol het is om elkaar te ontmoeten, ideeën te delen en samen te zoeken naar haalbare stappen richting een duurzame toekomst.

De klimaattransitie vraagt om keuzes - kleine, grote, andere, maar vooral: bewuste keuzes. En deze avond maakte duidelijk dat er in Maastricht al veel energie, kennis en betrokkenheid aanwezig is om die keuzes samen vorm te geven.

Samen bouwen we aan een toekomst die smaakt naar meer. De tijd is rijp.

[Ton van der Put]

Maandag 22 t/m donderdag 25 juni - Avondnatuurvierdaagse

Na enkele jaren zonder avondwandelingen waren er in de week van 22 juni op vier achtereenvolgende avonden (ma-di-wo-do) weer wel wandelingen gepland. Als thema was 'Dichter bij de Natuur' gekozen. Helaas hebben we moeten besluiten om vanwege de verwachte tropische temperaturen de wandelingen af te gelasten. De wandelingen zouden veelal een route zonder schaduw volgen dan wel in de binnenstad, waar de stenen flink opgewarmd kunnen zijn. Hoewel het niet te voorspellen is wat volgend jaar de temperaturen zullen zijn, gaan we de Avondnatuurvierdaagse in 2027 in mei plannen. Dit zal worden aangekondigd in de Humus van begin januari en via een flyer.

[Irma Kokx en Chrit Merckelbagh]

Zondag 28 juni - Jekerrondje - het land van kalk

De afgelopen week stond in het teken van de hittegolf. Vooraf hebben wij ons de vraag gesteld of het Jekerrondje moest worden afgelast. Maar volgens de voorspellingen zou deze zondag de ergste warmte voorbij zijn, er werd zelfs zwaar onweer voorspeld. De verwachtingen zijn dus niet hoog gespannen, toch zijn 12 deelnemers aanwezig op het Statieplein in Kanne.

Na een korte inleiding over de betekenis van kalk voor mens en landschap gaan we op weg met een klim naar het plateau van de Sint-Pietersberg. In de schaduw van enkele bomen volgt uitleg over de opbouw van het pakket kalksteen in Limburg, beter bekend als mergel. Of als 'melleger' zoals de Maastrichtenaren dat volgens een deelnemer zeggen. We lopen langs de rand van de ENCI-groeve en krijgen informatie over de moderne mergelwinning voor de kunstmest- en cementindustrie.

Bij het ENCI-bos dalen we naar beneden. Een deelneemster struikelt en valt met de knieën op het wandelpad. Het gevolg is een flinke wond aan de knie, maar de mevrouw loopt dapper verder. Bij de Kannerheide stoppen we en bewonderen het Chateau Neerkanne aan de overzijde van het Jekerdal. Het kasteel is opgetrokken uit blokken mergel.

De laatste stop is bij de Duivelsgrot. De vijver trekt direct de aandacht met kikkervisjes

en salamanderlarven. Ook zien we waterjuffers en een libelle. Een mooie gelegenheid om het verschil in bouw te zien van deze mooie insecten. We lopen terug naar Kanne waar de hele groep mee gaat naar het terras van de ijssalon voor een welverdiende kop koffie. De route was deze keer wat korter en we zijn wat vaker stil blijven staan. Zo was de warmte goed te verdragen.

[Carlo Poolen]

Zondag 12 juli - Jekerrondje - struinen over de Tiendeberg

Met 20 deelnemers ging het rondje dit keer over het Albertkanaal naar de Tiendeberg.

Een uitdagend rondje, anders dan we gewend zijn. Temeer omdat de temperatuur al snel richting 30 graden steeg. En er is geen pad door dit bloemenparadijs. De steile helling kon ieder in eigen tempo omhoogklimmen en onderweg de zeldzame planten en vlinders bewonderen. Zo zagen we twee soorten orchideeën, de Brede wespenorchis en de Welriekende nachtorchis, Zonnenroosje, Struikheide, Ratelaar, Tormantil en nog veel meer. Na de brug kwamen we eerst de bakken met resten van de champignonkwekerij in de grotten tegen. Even verder bleek de Tiendeberg inderdaad een vermoeiende klim, maar eenmaal boven was iedereen onder de indruk van het prachtige uitzicht, de bloemenpracht en de avontuurlijke

Welriekende nachtorchis - Foto: Alice Naber

ervaring. Verderop kwamen we langs twee oorlogsmonumenten; een voor de omgekomen bemanning van een neergestort RAF-toestel en verderop een gedenknaald met de namen van de omgekomen Belgische soldaten uit 1940. Kanne werd na de inname van fort Eben Emael direct overlopen. Door de weerstand van de hier gelegerde troepen was de brug in Kanne de enige over het Albertkanaal die op tijd kon worden opgeblazen. Er werd onderweg al veel samen gepraat waardoor de groep wat uit elkaar getrokken werd. Maar na de afsluiting bij het Statieplein gingen we voor ons welverdiende kopje koffie (of iets anders) naar Hild'ice waar we zelfs iets voor 11 uur al aankwamen.

[Antonie de Beaumont]

Zaterdag 18 juli - Nachtvlindertelling

Elk jaar wordt er door de Vlinderstichting een nationale Nachtvlindertelling georganiseerd. De Sint-Pietersberg staat bekend als een van de plekken waar de meeste (zeldzame) vlinders voorkomen, dus deed Maastricht daar op 18 juli ook weer aan mee. Marcel Prick en Jo Hermans van de vlinderstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg hadden achter het fort een opstelling gemaakt van lichtvallen en een verlicht laken. Op een paar bomen hadden ze bovendien ook nog een zoet goedje gesmeerd dat vlinders lekker vinden en alles bij elkaar zou dat genoeg moeten zijn om vlinders naar de 'tellinglocatie' te lokken.

Rond tien uur 's avonds was ik aanwezig en telde maar liefst 31 personen. In vergelijking met voorgaande jaren is dat best wel veel. Een man of zes kwam uit Maastricht en omgeving en de rest uit ver daarbuiten. Sommigen hadden verlichting op het hoofd om de vlinders beter te kunnen fotograferen en niet alleen mobieltjes maar ook 'echte' fototoestellen kwamen tevoorschijn om de vlinders op de gevoelige plaat vast te leggen. Vlinders van het 'normale' formaat werden gefotografeerd en door Marcel Prick gedetermineerd en opgeschreven, maar ook vlinders, niet groter dan een speldenknop en die ik amper op het laken kon zien zitten, werden gefotografeerd. Als er een naam geroepen werd die kennelijk bijzonder was dan trok dat meteen bij menigeen aandacht om er met de neus bovenop te willen zitten.

Over neus gesproken: de Pinokkiomot was een van de vele soorten die op het laken kwam zitten. Voor mij als leek kwamen de meest fantastische namen voorbij. Ik heb er een paar opgeschreven: Pinokkiomot, Kanariepietje, Kleine beer, Gamma-uil, Hyena, Dromedaris, Spaanse vlag, Distelknoopvlekje.

Toen ik omstreeks 00.30 uur de locatie verliet had Marcel 56 soorten opgeschreven. Hij bleef, met nog enkele fanatiekelingen, nog even. Een dag later hoorde ik van hem dat hij na mij nog een uur was gebleven en in totaal 93 soorten in zijn schriftje had opgeschreven. Bizar.

Ik was nieuwsgierig waaruit het zoete goedje was gemaakt dat tegen de bomen was gesmeerd. Toen ik Marcel daar naderhand naar vroeg kreeg ik als antwoord: "Het

smeersel bestaat vooral uit stroop waaraan toegevoegd donker bier, rode wijn, veel suiker en een scheut rum. Deze massa wordt kort verwarmd zodat de suiker oplost en vervolgens goed gemengd. Niet laten koken, want dan heb je kans dat de pan overkookt en dan zit je met een zeer kleverig zootje.” OK, en nu vraag ik me af: kan een nachtvlinder alcoholverslaafd worden? Het was een aparte beleving om in het pikkedonker te zien dat nachtvlinders heel mooie tekeningen op hun vleugels hebben. [Chris van den Ende]

Zondag 26 juli - Jekerrondje - Nekummermolen

De waterkracht van de Jeker met de Nekummermolen als goedkope energieleverancier. Het Jekerrondje voert deze keer langs de Nekummermolen. De molen (momenteel een particulier woonhuis) zoals we die tijdens ons Jekerrondje waarnemen zag er vroeger in de tijd van Petrus Regout heel anders uit (zie foto van litho). Aan de hand van deze litho hebben we ons verdiept in de functie en het belang van de watermolens aan de Jeker. Hier stonden er ooit twee, aan beide zijden van de Jeker. Regout bouwde in 1869 dit complex en moderniseerde één molen en gebruikte de goedkope waterkracht van deze onderslagmolen voor het verpulveren van grondstoffen in kuipen voor het glazuur van zijn aardewerkfabriek in de Boschstraat. In Maastricht werden deze ‘industriemolens’ ook wel (helaas foutief) vernismolens genoemd.

De collage van Marijke geeft een mooi sfeerbeeld van onze geïnteresseerde 35 wandelaars. Een bestuurslid van stichting “Leve de Jeker” hield ons op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen rond het verminderen van stikstof in de Jeker tijdens de terugweg.

[Marieke Smits]

Nekummermolen

Marnis

kwekerij

Exclusieve vaste planten en schaduwplanten

De beste en leukste methode om te kijken wat we te bieden hebben is om gewoon eens langs te komen op onze kwekerij.

Kloosterweg 9 - 6241 GA Bunde / www.marnis.nl

Fotocollage marijke slot

Werkgroep PR

In de vorige Humus hebben we al kunnen vertellen dat de werkgroep PR meer armslag heeft gekregen door het toetreden van Inge Dohmen en Marjan Kleinen. Zij gaan zich bezighouden met het maken van de flyers en de Humus. Inge is al heel bedreven in het vormgeven en versturen van de flyers en deze Humus heeft Marjan vormgegeven. Chapeau dames!

En sinds kort hebben we weer uitbreiding van de werkgroep gekregen. Tineke de Beaumont is erbij gekomen en zij gaat zich o.a. bezighouden met social media voor IVN Maastricht. Zij brengt de nodige kennis mee om serieus met social media aan de slag te gaan, want daar ontbrak het bij ons aan.

Social media is belangrijk om met name de jongere generatie, pakweg tussen de twintig en vijftig, te bereiken en te interesseren voor IVN. En wij willen graag mensen uit deze groep bij onze activiteiten zien. De toekomst zal het leren!

En via de oproep op onze website heeft zich nog iemand gemeld en ook zij wil graag haar steentje bijdragen aan de PR-activiteiten van IVN Maastricht.

Al met al goede ontwikkelingen binnen de werkgroep en een hele geruststelling voor Chrit nu de taken over meerdere personen verdeeld kunnen worden.

[Chrit Merckelbagh]

Werkgroep BOP

Vrijdag 12 juni - Bijna hoofdpijn

Het Ommetje Wolder heeft onderhoud nodig; een bordje hier, een paaltje daar. Op 12 juni gaan Chrit en Chris op een druilige dag naar Wolder om een aantal routebordjes te verplaatsen. Hoezo verplaatsen? Bij een aantal punten staan 'oude' paaltjes (niet van IVN Maastricht) waarop van meerdere organisaties routebordjes zijn bevestigd en wat blijkt nu? Die bordjes zijn ervan afgehaald en opnieuw bevestigd op 'nieuwe' paaltjes die pal naast de 'oude' paaltjes staan. Al die bordjes zijn verplaatst, behalve die van Ommetje Wolder. Het ligt voor de hand dat de oude paaltjes een keer verwijderd worden en de bordjes van het Ommetje Wolder dus op de nieuwe paaltjes veiliggesteld moesten worden.

Op meerdere plaatsen is het Ommetje aangeduid op paaltjes die IVN Maastricht in de grond heeft geplaatst, maar ook die paaltjes moeten af en toe gecontroleerd worden. Van een van die paaltjes was bekend dat die wat los in de grond stond en daarom had Chris een kloofbijl meegenomen; met de achterkant daarvan kun je rake klappen uitdelen om een paal wat dieper in de grond te slaan. In een rugzak was de bijl prima te dragen ook al stak de steel behoorlijk uit. Onder het lopen, naast elkaar, was er niks aan de hand totdat Chris zich omdraaide. De steel maakte ook een bocht van 90 graden en Chrit kon nog net voorkomen dat hij de steel tegen zijn hoofd kreeg.

Gelukkig. Daarna gebeurde het nog enkele keren dat draaien of bukken in het bijzijn van een ander risicovolle bewegingen bleken te zijn. Een helm aanschaffen? Er werd steeds om gelachen, ook toen er een foto werd gemaakt en Chrit de fotograaf vroeg “om er vooral op te letten dat de ‘bukkende’ steel hem niet op zijn hoofd zou slaan, want hij had geen helm op.” Al met al was alleen het eerste kwartiertje van de klus druilerig en hadden we voor de rest prima klusweer. Leuk samengewerkt, geen hoofdwonden en Ommetje Wolder staat er weer prima bij. [Chris van den Ende]

Dinsdag 21 juli - Schapen

Door de enorme temperatuursveranderingen waar me mee te maken hebben, groeit en bloeit alles nou eenmaal anders. Ondanks dat de jubileumlocatie op gezette tijden door BOP onder handen wordt genomen was er bij mij toch enige twijfel: zou het weer nodig zijn om te gaan maaien en snoeien of zou het nog niet nodig zijn? Ik besloot om het zekere voor het onzekere te nemen en even langs te gaan. Al snel bleek dat het niet nodig was; de schapen waren mij vóór geweest. Onze BOP-ers hoeven voorlopig even niet te komen opdraven; komt later wel een keer. Heel toepasselijk die gedichtenregel op de trap: “straks kan later nog”.

Alle werkgroepen bij onze club hebben een naam; werkgroep Vogels, werkgroep Flora en ga zo maar door. Allemaal namen die meteen duidelijk maken waar de betreffende werkgroepen zich mee bezig houden. Maar waar staat BOP eigenlijk voor? Nou, gewoon: BOP is de afkorting van Beheer en Onderhoud Projecten. Niet alleen bij IVN Maastricht vindt er beheer en onderhoud van projecten plaats. Toen ik op 21 juli over de Mergelweg naar onze jubileumlocatie wandelde zag ik dat ze bij huisnummer 332 ook beheer en onderhoud van projecten toepassen. Hetzelfde als bij ons, maar dan anders.

[Chris van den Ende]

Werkgroep Flora

Zaterdag 4 april - Dumoulin

We gaan op zoek naar de planten die Dumoulin in de 19e eeuw aantrof. Hij hield lezingen en heeft er een boek over geschreven. We zijn benieuwd of de planten die hij in het Savelsbos aantrof ook nu nog te vinden zijn. Het vergelijken is lastig, omdat het moeilijk te bepalen is hoe hij nu precies gelopen heeft. Sommige gebouwen die hij opnoemt staan er niet meer en het is een heel gezoek voordat we op internet tegenkwamen waar die gebouwen hebben gestaan. Nu kijken of de plantensoorten wél nog te vinden zijn.

Ik ga eerst een verslagje maken van onze wandeling en daarna het verslag van Dumoulin ernaast leggen.

Allereerst de bloemen die nu al, zo vroeg in het jaar, in bloei staan: Grote muur, Daslook, Maarts viooltje, Bosviooltje, Hondsdraf, Gele dovenetel, Bosanemoon en Gele anemoon, Grote keverorchis, Witte dovenetel, Hemelsleutel, Paardenbloem, Akkerhoornbloem, Muskuskruid, Pinksterbloem. Al deze soorten hadden al bloemen. Bij enkele soorten is een mooie toelichting te geven: Daslook: dit is een beschermde plant ook al zie je die zo weelderig staan in het Savelsbos. In andere regio's van Nederland kom je hem haast niet tegen. Vaak zie je mensen ze plukken, omdat ze bij het koken goed te gebruiken zijn, vanwege de ui-achtige geur en smaak. Niet doen! In Duitsland heet deze plant Berenlich (Bärenlauch): na de winterslaap eerst Daslook eten is goed voor de darmen.

De Gele anemoon is een vrij zeldzame plant die ons deze lente verraste met meerdere uitgebreide gele plekken in het bos. Muskuskruid heeft een kubus-achtig groen bloemetje waardoor hij makkelijk over het hoofd is te zien.

Maar er waren ook andere soorten die nog niet in bloei stonden: Bosbingelkruid, Dauwbraam, Aronskelk, Speenkruid, Hoornbloem, Ereprijs, Hondsdraf, Look- zonder-

Modanne - Atelier

**Kledingreparatie
Kledingontwerp
Workshops**

Annette Pieters

**Velijndonk 20
6218 GK
Maastricht**

06-38207602 | modanne.atelier@gmail.com | www.modanne.nl

look, Kleefkruid, Grote veldbies, Robertskruid.

De planten die wij nu aantreffen en die Dumoulin, zo ver terug in de tijd ook hier aantrof waren in ieder geval: Bosbingelkruid, Muskuskruid, orchideeën (hij heeft het over het vogelnestje: een rossig gekleurde orchidee, dus niet de Keverorchis die wij zagen), Gele anemoon en Sleutelbloem.

Het is interessant om deze gegevens van zo lang geleden naast de huidige situatie te leggen. Ik ben hierin zeker niet compleet, maar dan zou je er een wetenschappelijke studie van moeten maken, en dat gaat natuurlijk buiten de taken van onze floragroep. [Josee Brouwers]

Gele anemoon - Foto Josee Brouwers

Maastrichts havikskruid - foto Inge Dohmen

Woensdag 20 mei - De stadsmuren van Maastricht

Op 20 mei troffen zes leden van het floragroepje elkaar rond acht uur voor het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Het was een avond met dreigende lichten, de hele dag waren er regenbuien op de stad neergekomen maar nu rond acht uur 's avonds was het droog.

Wat een mooi stukje Maastricht is het rond dit museum. De oude huizen en gebouwen en natuurlijk de stadsmuur, de reden waarom we hier vanavond bij elkaar kwamen. We zouden ons verdiepen in wat er allemaal op deze stadsmuur groeit en klommen het stenen trapje bij de watermolen op. Vandaaruit kun je een heel eind over de stadsmuur lopen met aan de ene kant allemaal aangeplante begroeiing met heggetjes ertussen en aan de andere kant de muur.

Ongelooflijk wat groeit er veel op een muur. We zagen onder andere in overvloed Maastrichts havikskruid (alleen te vinden in Maastricht), de Muurvaren, het Muurleeuwebekje, de Steenbreekvaren, de Hopklaver, het Stijfhartgras, de Dolle kervel en de Zandkool. Plantjes zijn soms aan komen waaien en proberen op de muur wat grond te vinden maar anderen gedijen juist op die muur. Vooral als er op de muur wat schaduw is door een boom bijvoorbeeld. De plantjes benutten deze plek, schaduwrijk en vochtiger, om zich te tonen. Er is steeds iets te zien met ook nog eens een prachtige uitkijk over het park.

Hoewel ik inmiddels al bijna 50 jaar in Limburg woon en iets korter in Maastricht, voelde ik me opeens weer een toerist in mijn eigen stad. Zo mooi en zoveel

verschillende plantjes om te ontdekken. Mijn groepsgenoten waren inmiddels verdiept in wat zich allemaal op de muur voordeed. De voor mij totaal onbekende planten begroetten de anderen toch met een blik van de herkenning. Ik zeg het eerlijk: wat dat betreft ben ik een beginner.

Je hoorde woorden als: 'O, wat mooi, wat leuk dat ze juist deze schaduw uitgekozen hebben. Kijk, dat is echt een muurbloempje!' Soms werden we ingehaald door een groepje kwetterende studenten, die zonder iets waar te nemen langs de muur snelden. Zo deed ik dat zelf vroeger ook. En nu, een hele nieuwe wereld bleek boven op de stadsmuur te bestaan. Daar waar de muur met nieuw materiaal hersteld was groeiden de plantjes niet. Toen men daarachter kwam werd de samenstelling van het cement veranderd want deze flora is zo bijzonder dat men daar moeite voor doet. Terug liepen we langs het Lang Grachtje waar de muur nog uitbundiger begroeid was en daar zagen we ook het Muurbloempje. Inmiddels werd het donker en tijd om nog even aan het begin van de Looiersgracht op een terrasje te zitten.

Deze avond was een mooie en totaal nieuwe ontdekking voor mij.

[Alice Naber]

Woensdag 17 juni - De Grensmaas bij Itteren

Met een heel klein groepje hebben we de uiterwaarden van de Maas bij Itteren bezocht. Vanaf Op de Meer zijn we het gebied ingelopen en hebben daar in twee uur maar liefst 40 plantensoorten gedetermineerd!

Dit gebied heeft een waterbiotoop en dat merkten we meteen aan de eerste plant die we tegenkwamen: Poelruit. Poelruit houdt van natte grond. Net als Akkerkers, dat ook te zien was. Inge ontdekte Amerikaanse kruidkers met de app. Ik werk nog vaak met de "flora" en ging meteen zoeken bij de kruisbloemen omdat de plant hauwtjes heeft. De plant was daar echter niet te vinden. Waarschijnlijk omdat hij niet inheems is. De Amerikaanse kruidkers heeft witte bloemen in drie trossen en ronde hauwtjes met een inkeping aan de top. De plant houdt niet van natte grond en zal wel meegevoerd zijn door de Maas. Dat laatste maakt dit gebied juist ook interessant: je ziet allerlei aangevoerde 'vreemde' soorten.

We liepen verder en ontdekten nog meer waterliefhebbers: Harig knopkruid, Blauwe waterereprijs, Grote kattestaart, Wolfspoot, Watermunt, Geoord helmkruid en ook Knopig helmkruid, Grote kaardenbol, Heksenmelk, Hop en Wilde bertram. En toen ontdekte Inge Welriekende ganzevoet. Dit is een vrij zeldzame plant die vooral langs de grote rivieren voorkomt. De plant heeft kleine groengele bloemetjes en de bladeren lijken een beetje op die van Wolfspoot. Verderop ontdekte Inge nóg een soort die op de Rode Lijst staat, namelijk Peperkers. Een plant die meestal bij brak water staat. Hij bloeit wit, in een vertakte pluim. De grote, groengrijze stengels zijn vrijwel kaal.

Uiteraard hadden we ook oog voor de insecten in het gebied. De meeste zochten we op met de app. Veel namen ben ik vergeten behalve die van de Kleine reuzehaan.

Peperkers - Foto: Inge Dohmen

Poelruit - Foto: Pieter Terpstra

Een kevertje, nota bene! Dat wordt vast mijn nieuwe wachtwoord voor een of andere webshop.

[Pieter Terpstra]

Zaterdag 4 juli - Savelsbos

Op deze zonnige zaterdag ging de florawerkgroep met 5 man sterk op pad. Het idee was om vanaf de parkeerplaats bij sporthal 't Vroendel een rondje te maken o.a. langs Huis De Beuk; de oude boswachterswoning. Na op een beschaduwd pad de dubbelgeveerde bladeren van de Mannetjesvaren te hebben bestudeerd, kwamen we op een open stuk uit waar we een Hertshooisoort tegenkwamen. Na de kenmerken van diverse kanshebbers besproken te hebben stelden we vast dat het om Kantig hertshooi moest gaan. Later op de wandeling zouden we nog Ruig hertshooi tegenkomen, waarbij we goed het verschil met de eerdere soort konden zien. Eén duidelijk verschil is dat de stengel van Kantig hertshooi kaal is, terwijl die van Ruig hertshooi behaard is.

We liepen langs een zoom waar van alles bloeide en waar het gonsde van de insecten. Ook verschillende vlindersoorten bezochten de bloemen. Hier stond o.a. Kruldistel, Akkerdistel en Speerdistel. De Speerdistel maakt wel indruk met zijn bladslippen die allemaal eindigen in een forse stekel. We stonden ook stil bij een plant met witte schermbloemen. Het bleek een Bevernel en omdat de blaadjes wat grover waren concludeerden we dat het de Grote bevernel was. Even verder liepen we het bos in, waar we Ruig klokje aantroffen. De paarsblauwe bloemen (van 3 tot 5 cm) zijn vanbinnen flink behaard. Even verder kwamen we het kleinere Rapunzelklokje tegen

Ruig klokje - Foto: Inge Dohmen

Veldhondstong - Foto: Inge Dohmen

dat lichtpaarsblauwe, onbehaarde bloemen heeft.

De wandeling liep wat uit, waardoor we ondertussen nog maar met 3 mensen over waren. Maar omdat hier zóveel te zien was konden we niet echt doorlopen. Steeds weer nieuwe planten eisten onze aandacht op. Zo kwamen we, nog hoger op tegen de bosrand aan, de toch niet alledaagse soorten Donderkruid, Wouw, Wild kattenkruid, Glad parelzaad, Gevlekte scheerling en Kruidvlier tegen. Ook viel ons oog op Veldhondstong. Deze was weliswaar uitgebloeid, maar zijn bestekelde vruchtdozen konden we nu goed bekijken.

Na Huis De Beuk te zijn gepasseerd wandelden we terug naar de parkeerplaats. Maar niet zonder nog wat kennis te delen over de plant Bitterzoet, die we onderweg tegenkwamen. Deze heeft paarse bloemen met een geel hartje. Ondanks wat de naam doet vermoeden zijn de rode bessen aan deze plant giftig!

[Inge Dohmen]

Woensdag 15 juli - De Jeker bij het Lombokpad

Deze keer hebben we de planten en bomen bekeken bij een aftakking van de Jeker tussen het Lombokpad, de Meesenbroekweg en de Drabbelstraat. Langs de kant van de Jeker zagen we meteen de Kattenstaart en Moerasspirea ... en een Wespenorchis! Maar welke? We haalden onze "flora's" en apps tevoorschijn om de soortnaam te vinden. De Bruinrode misschien? Nee, die is roder. De Brede wespenorchis leek ons uiteindelijk het waarschijnlijkst.

Het was aangenaam om buiten te zijn. Overdag was het veel te heet. Ik hoorde de zang van een Kleine karekiet maar niet zo lang en uitbundig als normaal. De vogels

Brede wespenorchis - Foto: Pieter Terpstra

Echt duizendguldenkruid - Foto: Inge Dohmen

zijn altijd wat rustiger in deze tijd maar de hitte speelt nu ook een rol, denk ik. Gisteren vond mijn vriendin nog een totaal uitgeputte Ekster in de wei hier vlakbij. De dierenambulance heeft hem meegenomen.

Tijdens onze wandeling kwamen we plotseling IVN-vrienden tegen: Henny en René. Ze wandelen hier regelmatig en René zag hier al vaker orchideeën staan. Helaas waren wij te laat in het seizoen voor orchideeën. We zagen wel veel Heermoes in het gras. Die heb ik vroeger vaak moeten plukken van mijn moeder. Zij maakte er een mineralenpapje van als voeding voor de groenten in onze grote biologische tuin. Heermoes zit namelijk vol met mineralen die hij diep uit de bodem haalt.

Verder zagen we Cichorei, Dolle kervel, Veldlathyrus, Koninginnekruid, Ridderzuring, Smeerwortel, Duizendguldenkruid, Heelblaadje, Gewone brunel, Echt bitterkruid, Gewone agrimonie en Kompassla. De bomen langs de Jeker waren zeer divers: Schietwilg, Boswilg, Tamme kastanje, Es, Winterlinde en de Hollandse linde. Bij de Hollandse linde hebben we wat langer stilgestaan. Onze tuinspecialist, Ton, vindt hem erg mooi. De boom valt vooral op door zijn opvallend grote, crèmewitte schutbladeren. Hij wordt daarom veel aangeplant.

Tenslotte zijn we even gaan zitten op de grote keien die op het bruggetje over de Jeker zijn geplaatst. We konden hier heel goed de Weidebeekjuffers zien die vlakbij het water zitten. De metaalblauwe kleur en de zwarte vleugelpunt vallen meteen op. En ze fladderen als vlinders boven het water. Schitterend!

[Pieter Terpstra]

Snoeien in de boomgaard bij Mientje in Gronsveld. Foto Dirk van de Weijer.

Werkgroep Natuurbeheer

Zaterdag 18 april - Boomgaard van Roel

Snoeien en picknick in de boomgaard van Roel te Noorbeek.

Na de mooie picknick met wandeling vorig jaar in de oude boomgaard van Roel hebben we dit jaar een snoeiochtend met picknick in die boomgaard georganiseerd. Er was vooral veel dood hout wat verwijderd moest worden. We hebben ook de om licht concurrerende bomen langs de weg teruggesnoeid zodat de fruitbomen de ruimte krijgen. Daarna een picknick onder een oude appelboom. Het was prachtig weer en dankzij Roel en Ans was het weer een dag met een gouden randje geworden. Totaal 11 personen.

Zaterdag 23 mei - Bloesemweide Amby

Snoeien met mate in het voorjaar is het advies. Waterloten en takken die naar binnen groeien moeten eruit. Zo hebben we de hele boomgaard nagelopen en komen we later nog een keer terug omdat de groei-kracht zo enorm is. Er waren ook 2 personen van het Pomologisch Genootschap die natuurlijk niet na konden laten om mee te snoeien en ons van deskundig advies te voorzien. We kregen van hen de complimenten voor het goede onderhoud en ze verwonderde zich erover dat er zoveel mensen vrijwillig kwamen voor het onderhoud van deze mooie plek in de stad. Totaal 13 personen.

Zaterdag 27 juni - Bloesemweide Amby

Afgelast vanwege de hitte.

Zaterdag 18 juli - Bloesemweide Amby

We hebben gelukkig een koele ochtend om te snoeien. Als je ziet hoeveel waterloten er sinds de laatste snoei ochtend in mei in de bomen staan dan is het goed dat we weer door de boomgaard gaan. Vanwege de vele zonne-uren groeien de waterloten enorm. Enkele takken die de boom uit balans maken hebben we in lengte teruggenomen. Ter afsluiting was het weer een gezellig samenzijn met koffie en vlaai. Totaal 11 personen.

[Dirk van de Weijer]

_Werkgroep Vogels

Zondag 26 april - Ontbijtexcursie

Op zondag 26 april vond onze jaarlijkse ontbijtexcursie plaats. Het idee van deze excursie is om al vroeg in de ochtend, om 07.00 uur, samen aanwezig te zijn in een natuurgebied. Daar genieten we van de ontwakende natuur, de vele ochtendgeluiden en natuurlijk van een gezamenlijk ontbijt.

Na afloop van de excursie sluiten we traditiegetrouw af met iets lekkers. Dit jaar was het plan om samen te komen bij het prieeltje van Kasteel Elsloo. Helaas bleek kort voor de excursie dat vandalen het prieeltje in brand hadden gestoken, waardoor we hier geen gebruik van konden maken. Gelukkig mochten we, na overleg met het restaurant van het kasteel, gebruikmaken van de overkapping bij het restaurant. Een mooie oplossing waarvoor dank.

Met negen deelnemers verzamelden we ons die zondagochtend bij het kasteel. Terwijl het langzaam licht werd, genoten we van de geluiden uit het bos en van ons ontbijt. Rond 07.30 uur startten we met de excursie.

De route liep langs verschillende biotopen. Het eerste gebied bestond uit waterpartijen met rietkragen. Hier hoopten we diverse watervogels te spotten. Naast enkele wilde eenden en ganzen zagen we helaas weinig andere watervogels. Wat echter wel indruk maakte, was de duidelijk zichtbare beverburcht iets verderop. Hier ontstond spontaan een interessant gesprek over de bever: waarom hij een burcht bouwt, hoe deze wordt opgebouwd en welke functie zo'n bouwwerk heeft. Altijd mooi om samen kennis en ervaringen uit te wisselen.

Daarna vervolgden we onze wandeling door het hellingbos. Hier werd opnieuw duidelijk hoe verrassend de natuur kan zijn. We zagen prachtige voorjaarsflora zoals

Vlnr Roodborsttapuit, Grote bonte specht, nest Blauwe reiger - Foto: Harrie Gilissen

Kasteel Elsoo - Foto: Ronny Herberghs

Daslook, Look-zonder-look, Aronskelken en nog veel meer soorten die schitterend werden verlicht door de ochtendzon. Ook konden we als vogelwerkgroep verschillende typische bosvogels waarnemen, waaronder de Holenduif, Grote bonte specht, Boomklever, Zwartkop, Roodborst en Vink. Vanuit het bos liepen we verder langs het Julianakanaal over het fietspad op de dijk. Praktische tip van een deelnemer: let goed op de gaten in het fietspad. Zoals bekend kijken vogelaars vaak meer omhoog dan naar beneden, met alle mogelijke gevolgen van dien. Vanaf het fietspad hadden we een prachtig uitzicht op een kolonie broedende Blauwe reigers. Daarnaast konden we onder andere een Visdief, IJsvogels, verschillende Steltlopers, Grasmussen en een Roodborsttapuit waarnemen.

Vervolgens liepen we via het hellingbos omhoog richting de oude landgoederen van Kasteel Elsoo. Op de huisweide van het kasteel zijn de Meidoornhagen en oude fruitbomen in ere hersteld. Hier konden we een Boomkruiper waarnemen en het Goudhaantje horen. Om het vogeltje zelf te zien bleek tussen alle bladeren echter een flinke uitdaging.

Daarna wandelden we langs de IVN-tuin bij het kasteel. Deze tuin is absoluut een aanrader om eens te bezoeken: prachtig gelegen, goed onderhouden en rijk aan verschillende plantensoorten. Eenmaal terug bij het restaurant van het kasteel genoten we gezamenlijk van een stuk Limburgse vlaai, een broodje en natuurlijk een drankje. Daarmee sloten we een zeer geslaagde ochtend af, vol natuurbeleving, mooie waarnemingen en gezellig samenzijn.

[Ronny Herberghs & AI]

Dinsdag 13 mei - Oehoe-excursie in de Curfs-groeve

Op dinsdagavond 13 mei trokken we met een enthousiaste groep natuurliefhebbers naar de Curfs-groeve om daar de imposante Oehoe te bewonderen. Ondanks het koude en kille weer was de belangstelling groot: om 19.30 uur verzamelden zich 21

personen bij uitspanning De Nachtegaal in Meerssen. Tussen de deelnemers waren veel nieuwe gezichten, waaronder leden van andere IVN-afdelingen en enkele vogelliefhebbers die speciaal voor de Oehoe waren gekomen.

Over de Curfs-groeve

De Curfs-groeve ligt in het Zuid-Limburgse heuvelland, nabij Meerssen. De groeve werd ooit gebruikt voor de winning van mergel en vormt tegenwoordig een waardevol natuurgebied. De steile wanden en rustige ligging bieden een uitstekende broedplaats voor de Oehoe (*Bubo bubo*), de grootste uil van Europa.

De excursie

Na een korte introductie begon de wandeling met een steile klim door het hellingbos richting het uitkijkpunt. Onderweg hadden enkele deelnemers het geluk een overstekende Das te zien – een mooi begin van de avond! Boven aangekomen had John zijn telescoop al opgesteld zodat iedereen direct kon meekijken. In totaal waren er drie telescopen aanwezig en vrijwel iedereen had een eigen verrekijker bij zich. Dat was ook nodig, want het nest van de Oehoe ligt op ongeveer 300 meter afstand. Zonder kennis van de juiste plek zou je het nauwelijks kunnen vinden. Al snel konden we de vier jonge Oehoes goed waarnemen in het nest. De oudervogels lieten zich die avond helaas niet zien, maar het was prachtig om de jongen rustig te zien zitten. De afstand zorgt ervoor dat de vogels de nodige rust behouden, wat waarschijnlijk ook de reden is dat ze hier ieder jaar weer terugkomen. De foto is niet op deze avond genomen i.v.m. slecht zicht/weer, maar op 18 april door Sanne Timmermans van Vogelwacht Limburg.

Gezellige afsluiting

Terwijl de groep genoot van het uitzicht en de waarneming, werden ook andere vogelervaringen en waarnemingen uitgewisseld. Rond 21.00 uur, met de kou goed voelbaar, terug naar De Nachtegaal. Enkele deelnemers waren al iets eerder vertrokken om op te warmen. Bij De Nachtegaal hebben nog tien deelnemers onder het genot van een drankje de avond nabesproken. Ondanks het gure weer was het een geslaagde en bijzondere excursie, met een fraaie waarneming van een van de meest indrukwekkende vogels van ons land.

[Ronny Herberghs & AI]

Zaterdag 30 mei - KempenBroek

Op zaterdag 30 mei 2026 hebben we met onze vogelwerkgroep weer een mooie excursie gemaakt naar KempenBroek. Een week eerder hadden René, Nico en John het gebied al verkend om een geschikte route uit te zoeken. Na hun voorverkenning viel de keuze op de gele wandelroute van ongeveer 5,7 kilometer. Deze afwisselende route voert langs waterpartijen, bosgebieden en open struwelen en bleek een uitstekende keuze voor een ochtend vol natuurbewoening.

Gebiedsinformatie

KempenBroek is een uitgestrekt grensoverschrijdend natuurgebied op de grens van Nederland en België. Het gebied bestaat uit een mozaïek van moerassen, vennen, beekdalen, graslanden, heide en bossen. Dankzij deze grote variatie aan leefgebieden komt er een rijke flora en fauna voor. Vooral voor vogels is het een bijzonder gebied, met zowel broedvogels als doortrekkers en overwintelaars. De aanwezigheid van natte natuur, open landschappen en rustige bosgebieden maakt KempenBroek tot een van de meest waardevolle natuurgebieden in de regio.

De excursie

Op de ochtend van 30 mei verzamelden zich in totaal twaalf leden voor de excursie. Onder uitstekende omstandigheden trokken we gezamenlijk het gebied in. Al snel bleek hoe vogelrijk KempenBroek is. Gedurende de wandeling wisten we ongeveer vijftig vogelsoorten waar te nemen. De meest bijzondere waarnemingen waren zonder twijfel een Spotvogel, een Grauwe Klauwier, een juveniele Zwarte Ooievaar, foeragerende Lepelaars, een Tafeleend en een Wintertaling. Daarnaast zagen en hoorden we uiteraard tal van andere soorten die het gebied kenmerken. Zoals vaak in deze periode van het jaar waren er ook verschillende vogels die zich wel lieten horen, maar niet wilden laten zien. Zo konden we genieten van de zang van de Wielewaal en de Snor, maar ondanks onze inspanningen kregen we deze soorten helaas niet in beeld. Tijdens de voorverkenning hadden René, Nico en John bovendien

Grauwe klauwier, Zwarte ooievaar - Foto: Harrie Gilissen.

Lepelaar, Spreeuw, Grauwe klauwier, Witte kwikstaart, Spotvogel - Foto: Francien Everard

enkele boomkikkertjes gezien. Dat was voor mij persoonlijk een extra reden om uit te kijken naar deze kleine amfibieën. Helaas hadden zij zich deze ochtend goed verstopt en moesten we het doen met het verhaal van de voorlopers.

Natuur voor iedereen

Een deel van de route liep over een grindpad langs enkele kleine vennen. Op verschillende plaatsen stopten we om de watervogels en de omgeving goed te bekijken. Daarbij werden we echter meerdere malen verrast door wielrenners die over hetzelfde grindpad een wielervedstrijd reden. Dat bracht ons aan het denken. Wij realiseren ons vaak hoe graag wij van de natuur genieten, maar iedereen doet dat op zijn eigen manier. De één wandelt met de hond, een ander laat kinderen hutten bouwen in het bos, weer anderen gaan mountainbiken, wielrennen of hardlopen. Al deze activiteiten hebben hun plaats in onze natuurgebieden. Tegelijkertijd stonden we even stil bij de vraag waar de dieren die hier leven zich kunnen terugtrekken wanneer de menselijke aanwezigheid steeds groter wordt. Het onderstreept hoe belangrijk het is om voldoende rustgebieden te behouden waar vogels en andere dieren ongestoord kunnen leven, rusten en broeden.

Terugblik

Al met al kunnen we terugkijken op een zeer geslaagde excursie. Met twaalf enthousiaste deelnemers, ongeveer vijftig waargenomen vogelsoorten en enkele bijzondere soorten als hoogtepunten was het een prachtige ochtend in een

schitterend natuurgebied. Dank aan René, Nico en John voor het voorwerk en het uitzetten van deze mooie route. KempenBroek heeft opnieuw laten zien waarom het zo'n aantrekkelijk gebied is voor natuurliefhebbers en vogelaars.
[Ronny Herberghs & Al]

Zondag 28 juni - Op zoek naar de Bijeneter

Op zondag 28 juni 2026 stond oorspronkelijk een excursie naar het natuurgebied De Banen en Kwegt in Nederweert op het programma. Een maand later, juli, zouden we op zoek gaan naar de Europese Bijeneter bij de grens in de omgeving van Reuver. Door de aanhoudende hittegolf en de daarbij behorende hoge temperaturen hebben we, in overleg, de twee excursies omgedraaid. De Banen en Kwegt is een grotendeels open gebied en daardoor tijdens deze extreme hitte minder geschikt voor een excursie. De Bijeneterexcursie bood gelukkig een mooi alternatief bij de rand van een gemengd bos.

Hoe kwamen we bij de Bijeneters terecht?

Vorig jaar hoorde ik dat er ieder jaar in de omgeving van Roermond Europese Bijeneters zouden broeden. De exacte locatie was mij echter niet bekend. Na wat rondvragen en contact met de Bijeneter Vereniging Nederland – deze wilde de precieze locatie niet bekendmaken – kwam ik erachter dat Stefan, lid van onze vereniging, en een bevriende natuurfotograaf uit mijn dorp wisten waar de vogels te vinden waren. Tijdens de laatste 'binnen' -bijeenkomst op de tweede dinsdag van april heb ik daarom een korte presentatie gegeven over de Europese Bijeneter, waarbij ik de leden beloofde dat we deze prachtige vogel dit jaar zeker zouden gaan zien. Stefan en de bevriende natuurfotograaf waren zo vriendelijk om mij de locatie net over de grens bij Reuver in Duitsland door te geven. De plek bleek gemakkelijk te bereiken. Vanaf de parkeerplaats was het slechts ongeveer vijf minuten lopen door een gemengd bos naar een groeve.

Op zoek naar de Bijeneter

Die zondag vertrokken we om 7.00 uur vanaf de Geusselt. Met acht deelnemers reden we gezamenlijk naar de locatie. Ter plaatse sloten nog drie deelnemers aan die op eigen gelegenheid waren gekomen. Tijdens de korte wandeling door het bos hadden we al een leuke waarneming: een hazelworm liet zich mooi zien. Na ongeveer vijf

Bijeneter - Foto's Laurens Schaddelee

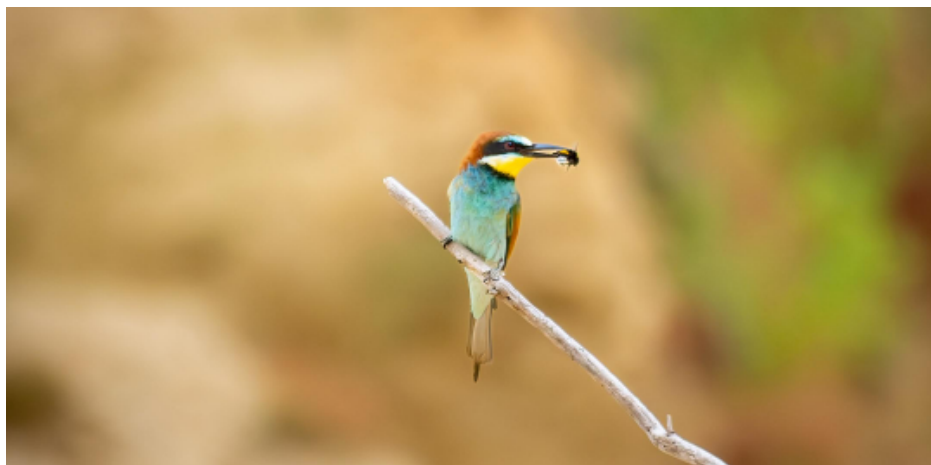

Foto Laurens Schaddelee

minuten lopen kwamen we bij de groeve aan. Daar waren op dat moment al meerdere natuurfotografen en vogelaars aanwezig. Nu was het vooral duimen dat we de Bijeneters ook daadwerkelijk te zien zouden krijgen. Een vogelaar die ter plaatse aanwezig was, wees ons vrijwel direct de vogels aan. Ze zaten behoorlijk ver weg, hoog in de top van een Berkenboom 6 stuks. Het nest bevond zich op nog geen 60 meter van onze waarnemingsplek. Regelmatig vlogen de vogels naar hun nest, dat zich in een steile helling van de groeve bevond.

De Europese Bijeneter

Bijeneters broeden, net als Ijsvogels en Oeverwaluwen, in steile hellingen. Ze graven een nesttunnel van ongeveer één tot anderhalve meter lang. Aan het einde van deze gang bevindt zich het nest. We zagen de bijeneters meerdere keren naar hun nest vliegen. Daarbij lieten ze regelmatig hun kenmerkende geluid horen: "Pruuu, Pruuu". Helaas bleven ze niet langdurig in de buurt van de nestopening zitten, waardoor het soms even zoeken was voordat we ze weer in beeld hadden.

Ik vroeg de vogelaar waarom de Bijeneters juist in deze groeve broeden. Hij vertelde dat vooral de samenstelling van de grond belangrijk is voor de vogels. Daarnaast bevinden zich onder in de groeve enkele plassen. Rond deze plassen komen veel libellen en andere vliegende insecten voor. Het belangrijkste voedsel van de Bijeneters in dit gebied bestaat dan ook voornamelijk uit libellen.

Oehoe

De vogelaar vertelde ons ook dat er in het nabijgelegen bos maar liefst vijf koppels Oehoes broeden. Eén van deze Oehoes was volgens hem regelmatig dicht bij het pad te zien. Uiteraard liet hij ons deze vogel ook zien. Een mooie extra waarneming tijdens een excursie die eigenlijk al niet meer stuk kon!

Rond 11.00 uur verlieten we de groeve. We hadden de Bijeneters meerdere keren prachtig kunnen waarnemen en gingen met een mooi verhaal en veel indrukken terug

Oehoe - Foto Francien Everard

richting huis. De excursie werd nog gezellig geëvalueerd op een nabijgelegen terrasje, waar we genoten van een hapje en een drankje.

Voldaan vertrokken we rond 12.00 uur weer richting de Geusselt. Het was een zeer geslaagde excursie. De belofte om de leden dit jaar de Europese Bijeneter te laten zien, was in ieder geval waargemaakt!

[Ronny Herberghs & Al]

Zaterdag 25 juli - Vogelexcursie De Banen en Kwecht

Op zaterdag 25 juli 2026 stond de excursie naar natuurgebied De Banen en Kwecht bij Nederweert op het programma. Om 7.45 uur verzamelden we ons bij de Geusselt in Maastricht. Met zes enthousiaste vogelaars vertrokken we richting ons excursiegebied.

Voor mij was dit de eerste kennismaking met De Banen en Kwecht. Ik had al veel enthousiaste verhalen gehoord over het gebied, met als mogelijke hoogtepunten de Kwak, broedende Lepelaars en nog vele andere bijzondere soorten. De verwachtingen waren dan ook hooggespannen. Na een autorit van ongeveer veertig minuten kwamen we aan bij de afgesproken parkeerplaats. Daar stonden al twee vogelaars van onze vogelwerkgroep vogels te observeren. We waren nog niet eens uit de auto of we werden al enthousiast geroepen: "Kom vlug kijken!" Door de

Ooievaar, Lepelaar - Foto: Francien Everard

telescoop zagen we in de verte een groep grote donkere vogels in het water foerageren. Eerst werd nog geopperd dat het misschien Ibissen waren, maar al snel werd duidelijk dat ze geen kromme snabels hadden. Tot onze grote verrassing bleken het zes Zwarte ooievaars te zijn. Een schitterende waarneming en een geweldige start van de excursie! Ook waren meerdere Lepelaars druk aan het foerageren. De jonge vogels liepen luid bedelend achter de oudervogels aan, een prachtig schouwspel. Op het eiland voor ons bevonden zich verschillende nesten van Lepelaars, Kwakken en Aalscholvers. In de bomen waren zowel volwassen Kwakken als jonge vogels goed te zien. Het gebied is werkelijk prachtig, maar door de grote afstanden is een telescoop hier eigenlijk onmisbaar om optimaal van alle vogels te kunnen genieten.

Na een tijdje genoten te hebben van alle bedrijvigheid en samen de verschillende soorten te hebben besproken en opgezocht in de vogelgids, gebeurde er ineens iets bijzonders. Grote groepen vogels vlogen tegelijkertijd op. Een indrukwekkend gezicht, midden in de Nederlandse natuur. We dachten direct dat er misschien een roofvogel, zoals een Visarend, in de buurt moest zijn. Helaas konden we op dat moment geen oorzaak ontdekken.

Na enige tijd vervolgden we onze wandeling naar een nabijgelegen vogelkijkhut. Daar verbleven we zeker een uur en konden we opnieuw genieten van allerlei vogelsoorten. Plotseling scheerde een Boomvalk laag over het water. Waarschijnlijk was hij druk bezig met het vangen van libellen. Even later klonk opnieuw een enthousiaste kreet: "Daar links vliegt de Visarend!" En inderdaad, even later zagen we deze prachtige roofvogel rustig overvliegen. Een schitterende afsluiting van ons bezoek aan dit deel van het gebied.

Daarna reden we nog naar een andere plas in de omgeving. Hier waren wat minder vogels aanwezig, maar we konden wel de gewone Ooievaar nog mooi observeren. Na afloop sloten we de excursie gezamenlijk af met een kop koffie en iets lekkers bij een lunchcafé in de buurt. Onder het genot van een hapje en een drankje werden alle bijzondere waarnemingen nog eens uitgebreid besproken. Na het tellen van alle waargenomen soorten kwamen we uit op maar liefst 35 vogelsoorten. Een uitstekend resultaat voor een zaterdagochtend in juli en opnieuw een zeer geslaagde excursie. De Banen en Kwecht heeft op ons een geweldige indruk achtergelaten. Het is een bijzonder vogelrijk gebied waar altijd wel iets verrassends te ontdekken valt. Voor veel deelnemers zal een volgend bezoek dan ook zeker niet lang op zich laten wachten. [Ronny Herberghs & AI]

Wergroep Wandelen met busvervoer

Zondag 26 april - busreis Ardennen

Het is 26 april en schitterend weer. Een volle bus met natuurliefhebbers gaat op weg naar de Belgische Ardennen. Na een tussenstop voor een kop koffie bij de abdij van Stavelot, zet de bus de fanatiekelingen eerst af voor hun wandeling van 15 km en later de overigen voor een iets relaxtere 10 km. Genietend van de natuur en de mooie uitzichten bereiken we uiteindelijk weer Stavelot waar we nog getrakteerd werden op een stukje Luik-Bastenaken-Luik. Het duurde even voordat we aan de staartjes in de gaten kregen dat dit de dameskoers was. Het ging allemaal te snel om Demi Vollering te herkennen. Na een Belgisch biertje kwamen we weer veilig en voldaan terug in Maastricht. Gidsen bedankt. In het najaar gaan we naar de Eiffel. Ga mee. [Harry Schouten]

Fotocollage marijke slot

Lid worden?

Draag je IVN een warm hart toe of wil je zelf actief meedoen in een van de werkgroepen? Geef je dan op als lid en sluit aan bij de afdeling Maastricht:

- 1) via de website: www.ivn.nl/maastricht onder de knop 'Lid worden'
- 2) via Carlo Poolen: telefoon 043-3626261 of per e-mail: ivn.maastricht@home.nl

Kosten (per jaar) IVN-lidmaatschap

IVN-lid (en aangesloten bij afdeling Maastricht) = € 25,- *

Huisgenoot-lid = € 5,-

Jeugdlid (tot 18 jaar en aangesloten bij afdeling Maastricht) = € 5,-*

Bankrekening IVN Maastricht: NL30 RABO 0320 2579 16

**inclusief afdelingsblad Humus (3x per jaar, gedrukt of digitaal, nieuwsbrief de Ratelaar (onregelmatig, digitaal), tijdschrift Mens en Natuur (4x per jaar, gedrukt), korting op onze cursussen en workshops en 10% korting in de IVN-webshop (behalve boeken).*

Donateur worden?

Wil je geen lid van onze vereniging zijn, maar ons wel financieel steunen? Dat kan! Geef je op via het aanmeldformulier op onze website onder de knop 'Lid worden'. Je ontvangt dan 3x per jaar ons afdelingsblad 'Humus'. Je hebt geen stemrecht en je krijgt geen korting op IVN-cursussen en andere IVN-activiteiten.

Abonnement tijdschrift de Natuurgids

De Natuurgids beschrijft de rijke wereld van natuur, milieu en heem in Limburg. In elk nummer o.a. wandelroutes met kaartje. Zie ook www.denatuurgids.nl

Een abonnement op de Natuurgids is voor IVN-leden extra voordelig. Voor 8 nummers per jaar betaal je slechts € 23,-. Opgeven via het aanmeldformulier 'Lid worden' op de website.

Adverteren in Humus

De kosten voor 1 jaar (3 nummers) adverteren bedragen:

¼ pagina € 25,-; ½ pagina € 50,-; 1 pagina € 75,- (in zwart/wit)

Kopij voor Humus 126 (verschijnt eind december 2026)

Aanleveren uiterlijk maandag 23 november 2026 bij Chris van den Ende,
e-mail: chris.vandenende53@gmail.com

Redactie Humus: Chrit Merckelbagh, Chris van den Ende, Irma Kokx.

Afdelingsblad Humus verschijnt 3x per jaar.

